

UVODNIK

Tokratna številka revije ANALI PAZU HD vsebuje štiri zanimive prispevke, ki posegajo na različna področja družboslovja in humanistike.

V prvem prispevku avtor v luči obeleževanja pomembnih obletnic obravnava slovensko vojaško pot v Zavezništvu. Pri tem na podlagi opravljenih raziskav izpostavi razmeroma kratko tranzicijsko pot od povsem rezervne in kasneje naborniške vojske v poklicno vojsko s prostovoljno rezervo, pospešen in nedokončan proces funkcionalne profesionalizacije, uspešno integracijo v NATO in zatem opuščanje danih zavez v obrambnih strateških dokumentih in v Zavezništvu glede finančnih vlaganj in izgradnje zmogljivosti. Na tej podlagi v razpravi izpostavlja ključne dosežke in primere odstopanja ter ciljev, ki niso doseženi.

Drugi prispevek se nanaša na Upravo državne varnosti (UDV) v okraju Gornja Radgona v obdobju 1945–1950. Avtor umesti delovanje UDV v zgodovinski okvir, nato pa analizira podatke, pridobljene iz arhivov. Pri tem obravnava organizacijsko strukturo UDV v okraju Gornja Radgona v navedenem obdobju, predstavi način pridobivanja sodelavcev UDV in analizira strukturo teh sodelavcev.

Tema tretjega prispevka je funkcija in pomen metafor v medicini z vidika kognitivnega jezikoslovja. Avtorici na podlagi analize medicinskih besedil ugotavljata, da je metafora univerzalno prisotna tudi v medicinskem diskurzu. Obravnavane metafore po njunem mnenju kažejo, da v medicinskem diskurzu prevladuje dehumanizirano militaristično, mehanicistično in tehnološko pojmovanje medicine. Pri tem poudarjata, da zavedanje tega, da metafore tvorijo naš konceptualni sistem in hkrati predstavljajo način, kako ta sistem oblikujemo, odpira možnost uporabe alternativnih metafor, ki bi pojem zdravja in bolezni konceptualizirale z bolj humanega vidika.

V zadnjem prispevku je osvetljena vloga Jovana Cvijića v ugodnem razpletu borbe za slovenske severne meje in njegov vpliv na slovensko geografijo. Avtor najprej predstavi institucionalizacijo slovenskega izobraževalnega sistema in vzpostavitev geografije kot samostojne discipline v relaciji do formiranja današnjega slovenskega državnega ozemlja. Prispevek analizira zgodovinsko vlogo in pomen Jovana Cvijića v procesu izgrajevanja slovenskih državnih meja, posebej severnih, pa tudi v odnosu do takratnih etno-psiholoških opredelitev populacij in njihovega svojstvenega razmejevanja. Prav tako pa je v prispevku poudarjen Cvijićeve vpliv na disciplinarno formacijo slovenskih geografov.

Objavljeni prispevki tako prinašajo nova spoznanja, pomembna za strokovnjake s posameznih znanstvenih področij, prav tako pa so bogat vir informacij za širšo (strokovno) javnost.

Vabim vas k branju.

dr. Darja Senčur Peček
Odgovorna urednica